

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De forma servanda indulgentia concessione, & de eius interpretatione. 4

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

Suar. statim referendus. Nam, esto, causa insufficientis sit ad totalem indulgentiam, si tamen ad aliquam partem sufficit, ea pars concedatur, tamen sub forma indulgentiæ plenariæ concessio facta fuerit. Quapropter placet sententia Suar. *diff. 50. sect. 4. num. 9.* affirmans, primò nulla bulla, vel decreto authentico eam formam inveniri, ac proinde non esse credendum, ea aliquando Pontificem vltim esse. Quòd si de facto ea vltus reperitur, præsumi debet, si verba concessionis patiantur pro diversis temporibus concedi. Si tamen constet pro eodem tempore, & sub eadem actione concessionem esse factam, credendum est, indulgentiam plenariam operanti applicari: dies verò, vel annos superadditos animabus purgatorij per modum suffragij: quia nullus alius sentus excogitari potest, in quo illa additio effectum habere possit.

13. Secunda diuisio indulgentiæ satis communis est, in personalem & localem, seu realem. Personalis est, quæ personæ conceditur, quæque secum deferat quocumque proficiatur. Localis est, quæ alicui pro loco annexa; non quia ipse locus capax sit alicuius indulgentiæ, seu remissionis, sed, quia in eius fauorem hominibus ibidem orantibus indulgentia conceditur. Qua ratione aliquibus agnis benedictis, imaginibus, &c. Indulgentia concedi solet, non quidem ipsis, sed hominibus illa deferentibus vel coram ipsis orantibus.

14. Circa quam diuisiōnem aliquot difficultates enodandæ occurrunt. Primæ, circa indulgentiam personalem, quæ, inquam, personæ lucrari possunt indulgentiam concessam hominibus alicuius ciuitatis aliquod pium opus præstantibus; v.g. visitantibus aliquam Ecclesiam, aut aliquam elemosinam erogantibus. Et dubium est, potest, tum de Clericis, tum de religiosis exemptis, tum de aduenis.

Et quidem clericis illius ciuitatis lucrari illam indulgentiam posse, est omnino certum: quia esto in odiosis sub populo non comprehendantur clerici, vt probat text. in cap. *Ei sententia, de sen. en. excommunicat. in. 5. ar. in fauorabilibus; vt sūt indulgentiæ, non est dubium comprehendendi: quia sunt præcipua pars populi Christiani. cap. *Dico sunt. 12. quæst. 1.* Quinimò non solum clerici illius ciuitatis, sed etiam illius Ecclesiæ, in qua sita est indulgentia, lucrari possunt quia non debent esse deterioris conditionis, præcipue cum ipsi, sicut & ceteri, opus iniunctum pro obtentione indulgentiæ præstare possint, vt reed. ex Cordub. tradit Suar. *diff. 52. sect. 1. num. 13. in fine.* tamen contra sentiat Felin. *tract. de indulgent. plenar. n. 35.**

Religiosi verò eam indulgentiam lucrari possunt, esto, sit, indulgentia ab Episcopo concessa. Nam esto, ab eius iurisdictione exempti sint, cum eorum exemptio, non in detrimētum, sed in fauorem facta fuerit, à privilegijs, & fauoribus non excludantur, sed pro illis obtinendis episcopali iurisdictioni se subiciere possunt, nisi specialiter sint prohibiti, se subiciere in peccatorum absolutione, & iuramentorum & vororum dispensatione. Atque ita docuit Suar. *diff. 52. sect. 1. n. 15.* Laym. *4. sum. rr. 7. c. 1. n. 5.* Emman. *Sa. indulgentia. n. 15.* Barbosa alijs relatis, *p. de potest. Episc. alleg. 88. n. 27.*

Aduenæ verò, & peregrini optime, possunt lucrari indulgentiam ab Episcopo concessam visitantibus aliquam Ecclesiam: ratione enim transeuntis habitationis ei subduntur, vt docuit Barbosa *de potest. Episc. 3. part. alleg. 88. nu. 28.* Layman. & *Sa. loc. alleg.* Illud verò commune, si Episcopus proprijs peregrinantibus facultatem concedat lucrandi indulgentias ab alijs Episcopis concessas, eas lucrari posse. Tum quia ita colligitur ex textu in cap. *Quod autem, de poenitentia & remissionib.* tum, quia vi illius licentiæ alienis Episcopis subduntur. Atque tradit Abbas in *d. cap. Quod autem n. 7. vers. Vltimò non Ludouic. Bolognin. tract. de indulg. n. 60.* Barbof. *dicta alleg. 88. n. 25.* Emman. *Sa. verbo, Indulgentia. num. 16.* Layman. *tract. 7. c. 1. n. 5.*

15. Circa localem indulgentiam difficultas esse potest, qualiter visitare Ecclesiam debeas, vt Indulgentiam obtineas? Quæ in re certum est, te obligatum esse ex fine, scilicet virtutali, colendi Deum in se, vel in aliquo sancto qui ibi specialiter honoratur, visitationem præstare: quia visitatio iniuncta ad indulgentiam & remissionem poenæ pro peccatis debite obtinendam honesta & religiosa esse debet: sicut probat textus in Extrauag. *Vnigenitus. ibi: Deuotionis,* & in Extrauag. *Quemadmodum. ibi: Reuerenter,* & tradit Nauar. in cap. *Si quando, de consecr. dist. 1. ca. 6. §. 14.* Cordub. *de indulgent. quæst. 25.* Emman. *Rodrig. in summ. cap. 265. n. 7.* Suar. *diff. 52. sect. 1. num. 4.*

16. Ex lupradictis omnibus constat, quoniam sit effectus Indulgentiæ? Nam cum indulgentia, non ad remissionem culpæ, sed poenæ temporalis referatur, indulgentia plenaria, seu totalis, omnem poenam debitam remittit, partialis verò

partem secundum formam concessionis. Quòd si per aliquam indulgentiam, seu iubilæum remissio à culpa, & à poenâ concedatur; intelligi debet simul cum indulgentiæ concessione facultatem absoluedi à culpâ concedi, sicuti notantur Rodriqu. in *explicat. Cruciat. in princ. nu. 3.* Cordub. *de Indulgent. quæst. 8.*

PUNCTVM IV.

De forma seruanda in Indulgentiæ concessione, & de eius interpretatione.

1. Nulla est determinata forma, sed solum requiritur, vt voluntas concedentis satis exprimat.
2. Affirmant plures verba dubia in Indulgentiarum concessione strictè interpretanda esse.
3. Alij negant.
4. Soluuntur fundamenta opposita.
5. Approbatur hæc posterior sententia, reprobatæ quibusdam distinctionibus.
6. Explicatur qualiter verum sit, Indulgentiam valere tantum, quantum sonat.
7. Ex facultate concessa ad remittenda peccata, non inferitur concessam esse potestatem Indulgentias concedendi.
8. Qualiter potestas absoluedi concessa concedendi Indulgentias limitari debeat.
9. Aliqui censent sub verbis communibus Indulgentiam concedi posse.
10. Verius est oppositum.
11. Necessarium est, saltem in genere, quantitatem Indulgentiæ declarare.
12. Indulgentia concessa pro mortis articulo regulariter præsumpro intelligitur.
13. Qualiter intelligitur ea conditio: Dummodo in Ecclesia alia similis Indulgentia concessa non sit.

1. Neque ad communicandam potestatem concedendi Indulgentias, neque ad illarum concessionem alia forma requiritur, præter eam, quæ sufficienter concessionem exprimat. Nam, cum iure ipso nulla verba determinata sint pro communicatione potestatis concedendi Indulgentias, vel pro illarum concessione, absque fundamento determinata aliqua forma postularetur. Quòd verò necessarium sit, vt ratione concessionem sufficienter exprimere, est omnium sententia, teste Suar. *diff. 56. sect. 1. num. 4.* quia est actus iurisdictionis ecclesiasticæ in Ecclesia visibili, & in fauorem hominum: debet ergo sufficientes exprimi, & declarari. Atque ita docet Coninch. *diff. 12. dub. 4. n. 22.*

2. Sed, quia sunt aliqua verba, vel signa, quæ concessionem, tum potestatis, tum Indulgentiæ limitare, vel extendere possunt, iuxta varias Doctorem interpretationes, examinandum est, an late, vel strictè interpretanda sint? Prima sententia defendit, strictè interpretandam esse. Ita Innocent. & Hostiens. in *c. Licet, de translat. Episc. Bald. in sua Margaritha, verbo Indulgentia, c. leg. Humanitatis. Cod. de impub. & alijs substitut. Palud. in 4. dist. 20. quæst. 4. art. 3.* Nauar. *de Indulg. notab. 9. num. 8. & 9.* Probatque Nauar. primò ex *reg. Cancellar. 57.* vbi Indulgentia concessa alicui Ecclesiæ pro aliquo festo, tamen in singulos annos concedatur, restringitur ad viginti annos. Deinde concessa alicui loco, qui aliam Indulgentiam similem habeat, nulla est, si in concessione posterioris non fuerit mentio prioris facta, iuxta *reg. 58.* Et regulariter non absoluedi, sed tempore limitato, per quatuor inquam, vel quique annos solent Pontifices Indulgentias concedere, iuxta *reg. Cancell. 59.* Quæ omnia videntur probare, Indulgentiarum concessionem strictè iuris esse. Secundò, quia concessio Indulgentiarum continet dispensationem in iure diuino, & distributionem æris alieni: at hæc strictè interpretantur. Ergo, Tertio, esto, Indulgentia sit fauor ei, cui sit: at respectu Communitatis non videtur esse: quippe disciplinam ecclesiasticam, & poenitentialem satisfactionem enervat, vt constat ex *c. Cum ex eo de poenit. & remiss. & ex Trid. decreto de Indulg. in fin. ibi: In Indulgentiis concedendis moderationem, iuxta veterem probatam Ecclesiæ consuetudinem adhiberi, ne minima facilitate ecclesiastica disciplina enervetur.*

3. Secunda sententia præcedenti contraria docet, non solum potestatem, sed ipsam Indulgentiam concessionem fauorabilem esse, & late interpretandam. Sic sentit Glossa in *Clem. unic. de Reliq. & venerat. Sanctor. verbo, Confessio, Syluest. verbo, Confessio. n. 8. & num. 20. & 22.* Angel. *num. 1.* Henric. *lib. 7. cap. 30.* Bonac. *diff. 6. de Indulg. quæst. 1. p. 7. à num. 3.* Mouentur primò: quia Principis Beneficium late est interpretandum, quatenus absque tertij præiudicio fieri potest, cap. *Olim. de verb. significat. leg. vlt. ff. de constitut. Princip.* Sed tam potestas concedendi Indulgentias, quam ipsa concessio, est benefi-

ciui Principis, vt de se constat. Ergo. Secundo, hæc concessio est opus charitatis, & misericordiae, vtilis ei, cui conceditur; & nemini nocens: quippe Deo sit integra solutio: & licet fiat satisfactionibus Christi: at non abique illius commissione, & voluntate, præterquam quod prædictæ satisfactiones, esto, in graui quantitate applicentur, nullam patiuntur diminutionem; sed integræ, & infinitæ persistant. Ecclesia autem ex hac concessione non leue commodum reportat: nam purior: & quodammodo Deo gratior in suis membris efficitur: ergo in quolibet casu dubio lata fieri debet interpretatio.

4. Neque contrariæ sententiæ fundamenta vigent. Nam primum de limitatione per regulas Cancellariæ, potius oppositum probat: siquidem ea restrictio visa fuit necessaria, ne Indulgentia absolute concessa censeretur perpetua. Secundum verò probat ad summum, dispensationem absolutam in iure diuino strictè esse interpretandam: Indulgentiarum concessio non est in iure diuino absoluta dispensatio, sed cum addito per integram; scilicet, solutionem. Verum enim est, iure diuino obligatum esse peccatorem integram satisfactionem exhibere, vel satisfactionem subire pro peccatis commissis, At, si Pontifex satisfactionibus Christi Domini, & Sanctorum applicatis hæc obligationem remittit, non dispensatio vtunque, sed pretio soluto remissio appellanda est, ac proinde non stricta, sed lata debet esse interpretatio. Tertium argumentum solum probat, excessum concedendis Indulgentiis esse vitandum: quia hic excessus disciplinam ecclesiasticam enervat, non verò illarum moderatus usus: nam esto, satisfactionem penitentialem remittas, solutione integrè facta, inde non labefactur ecclesiastica disciplina; sed charitas Christi Domini maxime commendatur, qui suæ Ecclesiæ thesaurum reliquit, ex quo nostram possimus paupertatem supplere.

5. Hæc sententia mihi maxime probatur, tamen si Suarez *disp. 56. sect. 2. à num. 4.* quem Layman, sequitur *lib. 5. sum. tract. 7. cap. 1. in fine.* distinctione adhibita vtique opinionem conciliare conatus sit: distinguit enim inter potestatem delegatam ad concedendas Indulgentias, & inter ipsam indulgentiarum concessionem; affirmatque, potestatem delegatam strictè interpretandam esse: scilicet, verò concessionem cognita potestate. Et priorem partem probat: quia etiam Pontifex non potest concedere indulgentias absque causa: sed eius potestas, esto, in illo genere amplissima sit, restringenda est intra terminos iustitiæ commutariæ, & legalis: à fortiori potestas Episcopis delegata, quæ terminos iuris communis excedere non potest. Deinde, amplitudo potestatis delegatæ est aliquo modo odiosa, & onerosa Principi. Tandem ex illa subest periculum derogandi iuri diuino, & ecclesiasticam disciplinam laxandi. Restringenda igitur est, secundam partem, scilicet, indulgentiarum concessionem supposita potestate latè interpretandam esse, probat Suarez, tum fundamentis secundæ sententiæ: tum quia supposita potestate solum de voluntate dubium esse potest: at voluntati latam adhibere interpretationem, quatenus prudentia, & ratio recta permittit, cedit in concedentis liberalitatem, & benignitatem. Ergo sic adhibenda est.

Cæterum, hæc distinctionem nullo modo probare possum. Si enim indulgentia latam interpretationem admittit, quando solum à voluntate concedentis pædet, eandem interpretationem debemus concedere potestati delegatæ, quando solum à potestate delegantis eius valor dependet. Quinimo existimò, potius potestati delegatæ latam interpretationem adhibendam esse, quam indulgentiarum concessionem: nam concessio indulgentiarum absque causa formali proportionata nulla est: potestatis delegatæ concessio, etiam absque causa valet. Quod verò nec Pontifex, nec delegatus absque legitima causa indulgentias concedere possint, non probat potestatem strictè esse interpretandam: hæc enim vt sit, nullam aliam causam, præter voluntatem concedentis, requirit, sed potius probat, indulgentiarum concessionem ea causa restringendam esse: quod nostræ doctrinæ nullatenus aduersatur. Item si aliquid concedendum est deleganti onerosum, non potestatis concessio; sed usus illius censendus est: Denique ex usu, & non ex potestate periculum insurgit ius diuinum derogandi, & ecclesiasticam disciplinam laxandi. Si igitur concedi Suar. vltim potestatis concedendi indulgentias latè esse interpretandum, à fortiori de potestate concedere debet.

Verò similis Aegid. de Coninch. *disp. 12. dub. 4. in fine.* distinguit inter indulgentias viuentibus concessas, & inter concessas animabus Purgatorij per modum suffragij, has, inquam, admittit latè esse interpretandas; quia nullum est inconueniens: scilicet verò indulgentias viuentibus concessas: quia ex earum concessione periculum adest enervandi ecclesiasticam disciplinam, & iustum rigorem. Sed neque hæc distinctio probanda est: quia vt superius diximus, non ex indulgentiarum moderata concessione hoc periculum nascitur, sed ex nimia, & immoderata, quæ omnino vitanda est.

6. Ex his ferè inferitur decisio illius quæstionis, an indulgentia tantum valeat, quantum sonat. Et quidem si causa legitima subsit, affirmandum est, tantum valere, quantum verba sonant, secundum eorum proprietatem, & communem usum styliumque receptum. Contingere autem potest, Pontificem existimare, causam sufficientem adesse ad plenariam indulgentiam concedendam, cum tamen in te non adsit, nisi ad tertiam partis concessionem: quo casu indulgentia non valet, quantum sonat; sed causæ commensuratur. Neque hæc deceptio est contra autoritatem Pontificis, cum non pertineat ad res fidei, morumque doctrinam, in quibus ab Spiritu Sancto infallibiliter regitur, sed potius ad humanam prudentiam, & existimationem. Verum esto, speculationè sic possit contingere, præctice autem, & moraliter loquendo, vix contingere potest. Nam cum ad validam indulgentiæ concessionem solum videatur exoptulatum, quod concedens indulgentiam prudenter existimet, causam ad illius concessionem sufficientem adesse, credendum non est, Pontificem, neque Episcopum, indulgentias concedentes absque prudenti existimatione causæ procedere: maxime cum semper præsumendum sit, superioris factum iustum esse, nisi contrarium euidenti ratione probetur, iuxta leg. 2. §. Merito, & §. Si quis à principe, sine quid in loco publico, & tradit Crauec *conf. 188. n. 8.* Neque illi inferiori datum est de iustificatione causæ iudicare, argum. text. in cap. Cum inferior. de maioritate & obedienti. Quod si concedens indulgentiam expresserit causam concessionis, nemini permittitur illius insufficientiam probare, sed illi standum est vt rectè Bald. *Conf. 327. n. 10. l. 2.*

7. Difficultas autem superest in applicanda prædicta doctrina casibus singularibus: communiores percurreremus, vt inde alij inferri possint. Et in primis quoad facultatem concedendi indulgentias, dubitari potest an ex eo, quod Pontifex alicui concedat facultatem ad remittenda peccata, censeatur concessa facultas ad indulgentias concedendas. Et ratio dubij est: quia indulgentiarum concessione saltem quoad pœnas debitas, remittitur. Ergo concessa facultate remittendi peccata, concedi censetur facultas præstandi ea, per quæ peccata integrè remittuntur. Ergo concedi censetur facultas indulgentias concedendi. Sed oppositum tenendum est cum Suar. *disp. 56. sect. 1. n. 9.* ex eo, quod sub illis verbis solum potestas remittendi peccata in sacramentali foro continentur, iuxta illud Ioann. 20. *Quorum remisistis peccata, remittuntur eis, &c.* Quibus verbis non potestatem concedendi indulgentias, sed absoluedi à culpis Christus concessit. Adde quod spectato usu, styloque communi, sub remissione peccati absolute sumpta, sola remissio à culpa, & pœna illi aneura intelligitur.

8. Secundo dubitabis, si Pontifex tibi concedat potestatem largiendi indulgentias, vel quascunque indulgentias, an concedat tibi facultatem largiendi omnes indulgentias, quas ipse Pontifex largiri potest, tam quoad quantitatem, quam quoad qualitatem, & numerum? Idemque dubitari potest de Episcopo concedente suo Vicario, vel alteri potestatem concedendi indulgentias. Non enim videtur qualiter hæc concessio indefinita limitem habere possit, cum nulla sit specialis ratio de vna indulgentia potius, quam de alia, præcipue cum dictum sit, potestatem concedendi indulgentias latè interpretandam esse, quantum verborum proprietates permiserit. Cæterum dicendum est, esto, ex verbis per se spectatis, nulla sit restrictionis occasio: at spectato stylo communi, & consuetudine recepta, maximam esse. Etenim cum Pontifex concedit alicui potestatem largiendi indulgentias, nullatenus concedere censetur potestatem largiendi indulgentias per modum suffragij, neque indulgentias plenarias: quia hæc iuxta potestatis sunt referuata; sed solum censendus est concedere eas indulgentias, quas spectato communi iure similibus personis concedere solet. Episcopus verò cum limitata potestate gaudeat indulgentiarum concessione, non videtur inconueniens, si affirmemus, omnem suam potestatem ex vi illorum verborum communicare, nisi fortè ex circumstantiis tum loci, tum personæ, tum occasiois facultatis concedendæ restrictio aliqua colligatur, vt bene expendit Suar. *disp. 56. sect. 1. à num. 10.*

Quoad indulgentiarum verò concessionem, cum dixerimus, eam formam seruandam esse, quæ sufficienter concessionem exprimat, inquiri potest, an necessarium sit exprimere quantitatem, seu quantitatem indulgentiæ, vt gr. quadragenæ, septenariæ, vel plenariæ, vel an sufficiat, eam concessionem sub verbis communibus exprimere. Hac in re Suar. *disp. 56. sect. 1. à n. 6.* affirmat, opus non esse, vt quantitatem, vel qualitatem indulgentiæ exprimas, sed eo ipso, quo penitentem absoluis, intentione absoluedi non solum à peccatis, sed à pœnis, tamen expressè non declares, indulgentiam communicari. Quod probat Suar. quia verbum *absoluto*, absolute prolatum extendi potest, tum ad peccata, tam quoad culpam, quam quoad pœnam, tum ad censuras. Ex alia etiam parte penitens intentionem saltem virtualem habet, vt ab omni vinculo absoluaatur, in quantum fieri potest. Ergo ex vi illorum verbo

rum manet absolutus quoad penam, atque aded & indulgentia concessa.

70. Ceterum verius existimo, ex supradictis verbis indulgentiam nullatenus communicari. Non enim communitur potest indulgentia, quin sufficienter exprimat: alia sola intentione communicare eam potest, quod nec Suar. admittit. At ex praedictis verbis non satis concessio exprimitur. Tum, quia verbum, *absoluo*, absolute prolatum stat pro famosiori significato, scilicet peccatorum absolutione, ita ut neque ad censuras, neque ad penas extendatur, nisi circumstantia eam extensionem inducant, ut, quia ponens absolutionem a censuris, & penis exposulavit. Ex sola autem petitione virtuali talis extensio induci non potest: nequit enim petio virtualis, utpote solum praesumpta, & non declarata formam, alioqui indifferentem determinare, determinatione, inquam, visibili, & manifesta. Tum, & praecipue, quia indulgentiarum concessio non est sola absolutio a penis debitis, sed distributio, & applicatio satisfactionum Christi, quibus poena debita solvuntur: at sub verbo, *absoluo*, non exprimitur haec solutio. Non igitur ea verba sufficiunt ad indulgentiarum concessionem.

11. Quinimo existimo, necessarium esse, saltem in genere, quantitatem, & qualitatem indulgentiae declarare. Nam, cum verba quasi practica sint, & moraliter efficiant, quod significant, commune autem, & indeterminatum effici non possunt, necessarium aliquam determinationem habere debent. Quod verum est in qualibet alia humana donatione. Quocirca, ut concessio indulgentiae effectum habeat, debes exprimere indulgentiae quantitatem, seu qualitatem, saltem generaliter, dicens: Concedo tibi indulgentiam, quam possum: vel quam licitari potes, vel iuxta indultum mihi concessum. Illud vero est certum, opus tibi non esse exprimere, qua autoritate indulgentiam concedas: id enim potius supponi debet quam declarari, ut bene notavit Suarez *d. sect. 1. numer. 5.*

12. Insuper saepe solet concedi indulgentia plenaria pro mortis articulo. Dubitari autem potest, an concedatur haec indulgentia existenti in periculo mortis, tametsi de facto non moriatur: an vero sit necessarium mortem sublequi? Qua in re dicendum est, regulariter concedi existentem in mortis periculo, esto, mors non sublequatur: sicuti conceditur a reclusis absolutio, quod maxime verum est, si addatur particula, *semel, vel, saepius*: superflua enim esset, si solum pro vero mortis articulo indulgentia concederetur. Atque ita ex Felino *tract. Indulgent. n. 16. Antonin. 1. p. tit. 10. cap. 3. notavit Suar. disp. 56. sect. 1. n. 3.*

13. Denique concedi solet alicui Ecclesiae in Festiuitate sui Patroni singulis annis plenaria indulgentia: sub hac tamen clausula, & conditione: *dummodo alia similis Indulgentia concessa non fuerit*, nam ea concessio stante, inquit Pontifex, *praesens concessio nulla sit*. Dubium ergo est, an ea conditio intelligenda sit de concessione facta ab eodem Pontifice, an etiam a praedecessore? Et quidem si conditionem sub his verbis apposuerit: *Dummodo aliam similem Indulgentiam non concesserimus*, verius existimo cum Bonac. *disp. 6. de Indulg. qu. 1. part. 7. circa fin. de concessione facta ab eodem Pontifice intelligi debere*; quia ibi nomen personae exprimit, non dignitatis: ac proinde non concessionem a dignitate factam, sed a seipso restringere velle. Si vero non sub expressione personae, sed potius, Sedis conditio apponatur, ut si dixerit Pontifex: *Dummodo alia similis indulgentia ab hac Sede concessa non sit*, certum videtur ea concessione praesentem, praesentem concessionem nullam esse. At, si solum dixerit: *Dummodo alia concessa non sit*, probabile existimo de solo ipso Pontifice intelligi posse: nam ea verba, cum sint restrictiva, & odiosa, stricte interpretari debent, praecipue cum ex hac stricta interpretatione valor praesentis concessionis pendat, & indulgentiae concessio.

PUNCTUM V.

Qui possint Indulgentias concedere.

1. Petrus, eiusque successores a Christo potestatem acceperunt concedendi Indulgentias.
2. Concilium generale vniuersi Capiti potestatem habet Indulgentias concedendi.
3. Secus in se spectatum.
4. Fit satis oppositis rationibus.
5. Aliqui firmant, Episcopos iure diuino potestatem habere Indulgentias concedendi.
6. Verius soli Pontifici hanc facultatem esse concessam.
7. Soluitur oppositum fundamentum.
8. Episcopi est concessa a Pontifice facultas largiendi aliquas Indulgentias.
9. Non extenditur praedicta potestas ad defunctos.
10. Hac potestas Episcoporum est ordinaria.

11. Non habent Episcopi potestatem illam, praeter concessam in cap. Noltri, & cap. Cum ex eo de poenit.
12. Si excedat Episcopus potestatem, non solum excessum, sed omnem concessionem esse nullam, firmant plures.
13. Verius est, solum in excessu adesse nullitatem.
14. Satisfit rationi contraria.
15. Plures censent, restrictionem factam Episcopis in cap. Cum ex eo de sola publica concessione esse intelligendam.
16. Contrarium dicendum est.
17. Episcopus, esto, consecratus non sit, & extra territorium, concedere sibi subditis Indulgentias potest.
18. Non debet concedens Indulgentias esse excommunicatus.

1. **C**onstat apud omnes Orthodoxos, Petrum, eiusque successores a Christo Domino potestatem accepisse concedendi Indulgentias, eamque, utpote iurisdictionis, aliis communicare posse, sicuti colligitur ex Extrauag. *Vniuersalis de poenitent. & remission. cap. Cum ex eo. cap. Quod autem eodem tit.*

2. Concilium generale, si vnitum sit suo Capiti, saltem ratione illius, non est dubium Indulgentias concedere posse: at ab ipso Capite distinctum, ut contingit Sede vacante, existimat Cordub. *quast. 12. de Indulgent. Henriq. cap. 31. n. 1. Nauarr. de Indulgent. notab. 31. n. 2.* potestatem habere Indulgentias concedendi. Tum, quia dispensatio bonorum communium Ecclesiae ad Ecclesiam pertinere videtur: at Concilium generale, maxime Sede vacante, Ecclesiam repraesentat: tum, quia plures Doctores existimant, omnibus Ecclesiae Praelatis iure diuino concessam esse potestatem concedendi Indulgentias: tum denique, quia haec concessio est actus iurisdictionis, quae Concilio generali competit.

3. Ceterum dicendum est, Concilium generale, siue Pontifice viuente, & ex eius facultate congregatum, siue eo mortuo, ex se nullam a Christo accepisse potestatem concedendi indulgentias, ac proinde solum ex facultate Pontificis eas concedere posse. Sic Suarez. *de Indulgent. disp. 55. sect. 1. numer. 7. Layman. lib. 5. sum. tract. 7. cap. 4. n. 1. Bellam. lib. 1. cap. 11. col. 2. & significarunt D. Thom. in 4. dist. 20. quast. 1. art. 4. Durand. quast. 5. ad 2. alias 4. p. quast. 33. alias 83. memb. 3. Richard. art. 5. quast. 3.* quatenus soli Pontifici hanc potestatem tribuunt, nulla facta mentione Concilii generalis. Ratio est: quia Christus Dominus soli Petro dixit: *Pasce oues meas*. solumque Petros, eiusque successoribus Ecclesiam commisit. Non igitur Concilio generali, ut a Pontifice distincto: alia duae essent vniuersales potestates, & independentes, duoque capita: Item, negari non potest, posse Pontificem Concilio generali prohibere, ne indulgentias concedat. Signum ergo est a Christo Domino hanc potestatem non accepisse. Quod vero Sede vacante, eam potestatem non habeat, probatur, tum rationibus supradictis: tum quia Concilio generali sic congregato solum datum est ea exercere, quae ad regimen Ecclesiae necessaria fuerint, donec electio Pontificis fiat. At Indulgentiarum concessio nullatenus necessaria apparet.

4. Neque rationes contrariae vrgent. Ad primam concedo, dispensationem bonorum communium, quae sub dominio Ecclesiae sunt, ad Ecclesiam pertinere, sicuti dispensatio bonorum alicuius reipublicae ad ipsam reipublicam, deficiente Principe, pertinet. At dominium thesauri satisfactionum Christi, & Sanctorum, non commisit Christus Ecclesiae, sed soli Petro, eiusque successoribus. Quare, deficiente Petri successore, sibi Christus illius thesauri dominium reuertit, donec successor Petri eligatur. Ad secundam negamus, praelatis Ecclesiae concessam esse a Christo hanc potestatem. Ad tertiam dico, Indulgentiarum concessionem iurisdictionis actum esse: ac nego ad hunc actum iurisdictionem habere Concilium, nisi a Pontifice communicatam.

5. De Episcopis, aliisque Ecclesiae Praelatis plures firmant iure diuino potestatem esse concessam concedendi Indulgentias: dependentem tamen a Pontifice. Sic Sorus in 4. dist. 21. q. 1. art. 4. Petr. de Soto de Indulgent. quast. 3. Cordub. quast. 10. Rutilius Benzoni de Inbilio, quast. 30. Valen. disp. 7. quast. 10. p. 3. post. princ. Mouentur: qui Episcopi ex officio eandem iurisdictionem habent in sua dioecesi, quam habet Pontifex in vniuersali Ecclesia, dum a Pontifice non restringitur. Ergo habent potestatem disponendi de thesauro Ecclesiae in sua dioecesi fauorem, praecipue cum haec dispositio maxime conuenire videatur ad rectum suae Ecclesiae regimen.

6. Nihilominus tenenda est communior sententia, potestatem concedendi indulgentias nemini a Pontifice Christum concessisse: sed omnem hanc potestatem a Pontifice dimanare debere. Sic Pluribus relatis firmat Suarez *disp. 55. sect. 2. numer. 3. & in fine Coninch. disp. 2. dub. 1. in fine. Laym. lib. 5. sum. tract. 7. cap. 4. numer. 2. Bonac. disp. 6. quast. 1. p. 3. numer. 2. Barbosa 3. p. de potest. Episc. allegat. 88. numer. 5.* nec leuiter colligitur ex Extrauag. *Vniuersalis de poenitent. & remission. quatenus soli Petro eiusque successoribus affirmatur, dispensationem thesauri Ecclesiae ex satisfactionibus Christi, & Sanctorum*